b]z sf]j tdfg cflys l:ylt

(आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को पहिलो पाँच महिनाको तथ्याङ्कमा आधारित)

dflb|s ofu|f°x¿ sf]l:ylt

१. गत वर्षको पहिलो पाँच महिनासम्ममा विस्तृत मुद्राप्रदाय ४.७ प्रतिशतले विस्तार भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को सोही अवधिमा ४.० प्रतिशतले मात्र विस्तार भयो । गत वर्षको तुलनामा समीक्षा अवधिमा खुद वैदेशिक सम्पत्ति र खुद आन्तरिक सम्पति दुवैको वृद्धिदरमा कमी आएकोले विस्तृत मुद्राप्रदायको विस्तार न्यून रहेको हो ।

२. विस्तृत मुद्राप्रदायका अंशहरूमध्ये संकुचित मुद्राप्रदाय गत वर्ष २.० प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा २.८ प्रतिशतले बढ्यो । विस्तृत मुद्रा प्रदायको अर्को अंश आवधिक निक्षेप गत वर्ष ६.० प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा ४.६ प्रतिशतले बढ्यो । बैकिङ्ग क्षेत्रमा न्यून व्याजदरका कारण अन्य वित्तीय संस्थाहरूतर्फ बचत परिचालन भएकोले गर्दा समीक्षा अवधिमा आवधिक निक्षेपको वृद्धिदर कम रहेको हो ।

३. मौद्रिक विस्तारको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको खुद वैदेशिक सम्पत्ति (विदेशी विनिमय मूल्याङ्कन नाफा-नोक्सान समायोजित) गत वर्ष ५.३ प्रतिशत (रू ५ अर्ब ७३ करोड) ले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा ४.१ प्रतिशत (रू ५ अर्ब ६८ करोड) ले बढ्यो । समीक्षा अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह वृद्धिदर कम हुनुका साथै निर्यात गतिविधि सन्तोषप्रद नरहेको हुँदा खुद वैदेशिक सम्पतिको वृद्धिदरमा सामान्य कमी आएको हो ।

४. गत वर्ष ३.७ प्रतिशतले बढेको आन्तरिक कर्जा समीक्षा वर्षमा २.८ प्रतिशतले मात्र बढ्यो । राजश्वमा उल्लेख्य वृद्धि भएकोले नेपाल सरकारको नेपाल राष्ट्र बैंकसँग उच्च नगद मौज्दात कायम रहेको र समीक्षा अवधिमा निजी क्षेत्रतर्फ कर्जा विस्तार शिथिल नै रहेकोले आन्तरिक कर्जाको वृद्धिदर गत वर्षभन्दा कम रहेको हो ।

५. कर्जा योगाङ्गहरूमध्ये नेपाल सरकारमाथि मौद्रिक क्षेत्रको दाबी गत वर्ष १.५ प्रतिशतले घटेकोमा समीक्षा अवधिमा ११.१ प्रतिशतले घट्यो । समीक्षा अवधिमा नेपाल सरकारको राजश्व वृद्धिदर उच्च रहन गई नेपाल राष्ट्र बैंकमा उल्लेखनीय नगद मौज्दात कायम रहेकोले नेपाल सरकारमाथिको खुद दाबी घटेको हो ।

६. गत वर्ष १.२ प्रतिशतले घटेको वित्तीय संस्थामाथिको दाबी समीक्षा अवधिमा २९.५ प्रतिशतले बढ्यो । वाणिज्य बैकहरूले समीक्षा अवधिमा वित्त कम्पनी, विकास बैकहरू तथा अन्य वित्तीय संस्थाहरूमा अल्पकालीन लगानी बढाएकोले वित्तीय संस्थामाथिको दाबी बढेको हो ।

७. आन्तरिक कर्जाको मुख्य अंश निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा विस्तार समीक्षा अवधिमा गत वर्षभन्दा सीमान्तरूपमा उच्च रह्यो । गत वर्ष सो कर्जा ६.० प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा ६.५ प्रतिशतले बढ्यो । औद्योगिक क्षेत्रमा मजदुरसम्बन्धी केही समस्या देखिएकोले औद्योगिक क्रियाकलाप शिथिल देखिएको र निर्यातमा पनि ह्रास आएकोले निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाह हुने कर्जाले अपेक्षित गति लिन नसकेको हो ।

८. समीक्षा अवधिमा नेपाल बैंक लिमिटेडले रू. ८२ करोड साँवा र रू. २ अर्ब ५ करोड व्याज गरी रू. २ अर्ब ८७ करोड तथा राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले रू. ४ अर्ब ६ करोड साँवा र रू. ९ अर्ब १० करोड व्याज गरी रू. १३ अर्ब १६ करोड खराब कर्जा अपलेखन गरेका छन् ।

९. खुद अमौद्रिक दायित्व समीक्षा अवधिमा सीमान्तरूपमा बढ्यो । गत वर्ष सो दायित्व २.२ प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा ०.६ प्रतिशतले बढ्यो ।

मुद्रा बजार

१०. विदेशी विनिमय हस्तक्षेपमार्फत गत वर्ष रू १८ अर्ब १४ करोड बराबरको खुद तरलता प्रवाह भएकोमा समीक्षा अवधिमा कुल रू २८ अर्ब ९० करोड बराबरको तरलता प्रवाह भयो । आयात वृद्धिदर गत वर्षभन्दा न्यून रहेकोले समीक्षा अवधिमा खरिद हस्तक्षेप बढेको हो ।

११. गत वर्षको तुलनामा समीक्षा अवधिमा दोस्रो बजार कारोवारबाट उच्च मात्रामा तरलताको प्रशोचन भयो । गत वर्ष सो कारोवारबाट कुल रू ५ अर्ब ७४ करोड बराबरको खुद तरलता प्रशोचन भएकोमा समीक्षा अवधिमा टर्न ओभरमा आधारित कुल रू १८ अर्ब ३८ करोड बराबरको त्यस्तो तरलता प्रशोचित भयो। खुला बजार कारोवारमा प्रयोग गरिएका उपकरणहरूमध्ये बिक्री बोलकबोल र रिभर्स रिपो बोलकबोलमार्फत गत वर्ष क्रमशः रू ४ अर्ब ५७ करोड र रू २ अर्ब प्रशोचन तथा खरिद बोलकबोलबाट रू ८३ करोड तरलता प्रवाह भएकोमा समीक्षा अवधिमा बिक्री बोलकबोल र रिभर्स रिपो बोलकबोलमार्फत क्रमशः रू ५ अर्ब ८९ करोड र रू १२ अर्ब ४९ करोड प्रशोचन गरियो ।

तालिका नं. १: खुलाबजार कारोवार
(पहिलो पाँच महिनासम्ममा)

रू अर्बमा

	उपकरणहरू	२०६२/६३	२०६३/६४
क	**कुल तरलता प्रशोचन**	**६.५७**	**१८.३८**
१	बिक्री बोलकबोल	४.५७	५.८९
२	रिभर्स रिपो बोलकबोल	२.००	१२.४९
ख	**कुल तरलता प्रवाह**	**०.८३**	**०.०**
३	खरिद बोलकबोल	०.८३	०.०
४	रिपो बोलकबोल	०.०	०.०
ग	**खुद तरलता प्रशोचन (क-ख)**	**५.७४**	**१८.३८**

१२. गत वर्षको तुलनामा समीक्षा अवधिमा स्थायी तरलता सुविधाको उपयोग बढेको छ। गत वर्ष यस सुविधाअन्तर्गत वाणिज्य बैकहरूले कुल रू १ अर्ब १७ करोड बराबरको ऋण सुविधा उपयोग गरेकोमा समीक्षा अवधिमा कुल रू ५ अर्ब १२ करोड बराबरको सुविधा उपयोग गरेका छन्। केही वाणिज्य बैंकहरूमा अल्पकालीन तरलता अभाव देखिएकोले स्थायी तरलता सुविधाको उपयोग बढेको हो । आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को पहिलो पाँच महिनासम्ममा रू ८३ अर्ब १५ करोडको अन्तरबैंक कारोवार भएकोमा समीक्षा अवधिमा रू ७७ अर्ब १४ करोडको अन्तरबैंक कारोवार भयो ।

तालिका नं. २: स्थायी तरलता र अन्तरबैंक कारोवार

रू. अर्बमा

	२०६२/६३	२०६३/६४
स्थायी तरलता सुविधा	१.१७	५.१२
अन्तर बैंक कारोवार	८३.१५	७७.१४

अल्पकालीन व्याजदर

१३. वाणिज्य बैंकहहरूसँग रहेको अधिक तरलताको कारण अल्पकालीन ब्याजदर समीक्षा अवधिमा गत वर्षभन्दा कम रह्यो । ९१-दिने भारित औसत ट्रेजरी विल्सको ब्याजदर गत वर्षको मंसिर महिनामा २.२० प्रतिशत रहेकोमा २०६३ मंसिर महिनामा १.९८ प्रतिशत रह्यो ।

lwtf]kq ahf/ l:ylt

१४. प्राथमिक निष्काशनतर्फ, आर्थिक वर्ष २०६३।६४ को पहिलो पाँच महिनामा नेपाल धितोपत्र बोर्डले दुईवटा वित्तीय संस्थालाई रू. १ करोड ५० लाख बराबरको साधारण शेयर र चारवटा वित्तीय संस्थालाई रू २४ करोड बराबरको अग्राधिकार शेयर निष्कासनको लागि स्वीकृति प्रदान गरेको छ ।

१५. दोस्रो बजारतर्फ, वार्षिक बिन्दुगत आधारमा नेप्से परिसूचक ४७.६१ प्रतिशतले बढेर २०६३ मंसिर मसान्तमा ५०८.५८ बिन्दुमा पुगेको छ। वैकल्पिक लगानीका अवसरहरूको अभाव, न्यून ब्याजदरको स्थिति तथा देशको शान्ति सुरक्षामा आएको क्रमिक सुधार सँगसँगै शेयर लगानीकर्ताहरूको मनोबलमा भएको वृद्धिका साथै बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको अघिल्लो आर्थिक वर्षका वित्तीय विवरणहरू सार्वजनिक हुने र लाभांश घोषणा गर्ने क्रम जारी रहेकोले समेत नेप्से परिसूचकमा उल्लेख्य वृद्धि भएको हो ।

१६. २०६३ मंसिर मसान्तमा बजार पूँजीकरण वार्षिक बिन्दुगत आधारमा ८५.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रू १ खर्ब २८ अर्ब ५४ करोड पुगेको छ। २०६३ मंसिर मसान्तमा बजार पूँजीकरणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात १९.९ प्रतिशत रहेको छ। २०६२ मंसिर मसान्तमा यस्तो अनुपात ११.९ प्रतिशत थियो। सूचीकृत कम्पनीहरूको बजार पूँजीकरणमा वित्तीय संस्थाहरूको ८३.१ प्रतिशत, उत्पादन तथा प्रशोधन क्षेत्रको ४.५ प्रतिशत, होटलहरूको १.९ प्रतिशत, व्यापारिक संस्थाहरूको ०.६ प्रतिशत र अन्यको १०.० प्रतिशत अंश रहेको छ।

१७. नेपाल धितोपत्र विनिमय केन्द्रमा सूचीकृत कम्पनीहरूको संख्या २०६२ मंसिर मसान्तमा १२७ रहेकोमा २०६३ मंसिरमसान्तमा १४० पुगेको छ। कुल सूचीकृत कम्पनीहरूमध्ये ९३ वटा वित्तीय संस्था, २९ वटा उत्पादन र प्रशोधन गर्ने उद्योगहरू, ४ वटा होटल, ८ वटा व्यापारिक संस्थाहरू र ६ वटा अन्य समूहमा रहेका छन् ।

१८. सूचीकृत कम्पनीहरूको चुक्ता पूँजीको वार्षिक वृद्धि १७.५ प्रतिशत रही २०६३ मंसिर मसान्तमा रू २० अर्ब ५१ करोड पुगेको छ। केही नयाँ संस्थाहरू नेपाल धितोपत्र विनिमय केन्द्रमा सूचीकृत हुनुका साथै वित्तीय संस्थाहरूले साधारण शेयर तथा हकप्रद शेयर थप निष्कासन गरेकोले चुक्ता पूँजीमा वृद्धि भएको हो ।

१९. २०६३ मंसिर मसान्तमा बजार पूँजीकरणमा मासिक कारोबारको अनुपात (Turnover ratio) ०.७३ प्रतिशत पुगेको छ। यस्तो अनुपात २०६२ मंसिर मसान्तमा ०.४७ प्रतिशत थियो ।

२०. शेयरबजारको उतारचढाव (Volatility) मापन गर्नका लागि प्रयोग गरिने बाह्र महिनाको rolling standard deviation २०६२ मंसिर मसान्तमा १९.२ रहेकोमा २०६३ मंसिर मसान्तमा ५६.२ पुगेको छ।

सरकारी ऋणपत्रको दोस्रो वजार कारोवार प्रारम्भ

२१. नेपाल स्टक एक्सचेञ्जमा सरकारी ऋणपत्रको दोस्रो वजार कारोवार २०६३ मंसिर २९ देखि प्रारम्भ भएको छ। उक्त दिन रू ७ लाखको दुईवटा कारोवार भएका थिए।

dbf:kmLlt Pj+tna tyf Hofnfb/ l:ylt

उपभोक्ता मुद्रास्फीति

२२. आर्थिक वर्ष २०६३।६४ को प्रथम पाँच महिनामा वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ७.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०६२।६३ को सोही अवधिमा वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ८.८ प्रतिशत रहेको थियो। अन्न तथा अन्नजन्य वस्तुहरूको मूल्य वृद्धि (५.८ प्रतिशत) तुलनात्मक रूपमा न्यून रहे तापनि २०६२ फागुनमा भएको पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धिको अन्तराल प्रभावको असर चालु आर्थिक वर्षमा समेत विद्यमान रहेको, खाद्यान्न समूहमध्ये दाल (१८.३ प्रतिशत), फलफूल तथा तरकारी (९.२ प्रतिशत) र मरमसला (२९.४ प्रतिशत) को मूल्यमा उल्लेख्य वृद्धि भएकोले आर्थिक वर्ष २०६३।६४ को प्रथम पाँच महिनाको उपभोक्ता मुद्रास्फीति ७.३ प्रतिशतको उच्च दरले वृद्धि भएको हो।

२३. समीक्षा अवधिमा समूहगतरूपमा खाद्य तथा पेय पदार्थ एवं गैर- खाद्य तथा सेवा समूहहरू दुवैको सूचकाङ्क गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ७.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। भौगोलिक आधारमा विश्लेषण गर्दा पहाडमा ७.६ प्रतिशत तथा तराई र काठमाडौं उपत्यकामा क्रमशः ७.४ प्रतिशत र ६.८ प्रतिशतका दरले वार्षिक विन्दुगत मूल्य वृद्धि भएको छ। अघिल्लो वर्षको यसै अवधिमा पहाड, तराई र काठमाडौं उपत्यकामा क्रमशः ९.५ प्रतिशत, ९.७ प्रतिशत र ६.९ प्रतिशतले मूल्य वृद्धि भएको थियो।

२४. २०६३ मंसिरमा अन्तर्निहित (Core) मुद्रास्फीति ६.७ प्रतिशत रहेको छ । २०६२ मंसिरमा अन्तर्निहित मुद्रास्फीति ४.६ प्रतिशत रहेको थियो । समीक्षा अवधिमा गहुँ र गहुँका वस्तुहरू, मरमसला तथा अन्य अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकारहरूको मूल्य वृद्धि उच्च रहेकोले उक्त अन्तर्निहित मुद्रास्फीति ६.७ प्रतिशत रहेको हो । मौसमी प्रतिकूलता, भारतबाट आयात हुने वस्तुहरू विशेषतः मरमसला एवं खाद्य पदार्थमा भएको मूल्य वृद्धिले गर्दा उक्त उपभोक्ता मुद्रास्फीति उच्च रहन गएको हो ।

थोक मुद्रास्फीति

२५. २०६३ मंसिरमा वार्षिक विन्दुगत आधारमा थोक मुद्रास्फीति ८.६ प्रतिशतले बढेको छ । गत वर्षको सोही अवधिमा थोक मुद्रास्फीति दर १२.९ प्रतिशत थियो । २०६२ फागुनमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि हुनुका साथै खाद्यान्न, दलहन, मरमसला तथा निर्माण सामाग्रीहरूको मूल्यमा भएको वृद्धिले गर्दा थोक मुद्रास्फीति ८.६ प्रतिशत हुन गएको हो । समूहगत रूपमा विश्लेषण गर्दा २०६३ मंसिरमा कृषिजन्य वस्तुहरूको सूचकाङ्क सर्वैभन्दा बढी ९.५ प्रतिशत र आयातीत वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्क सवभन्दा कम ७.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने स्वदेशमा उत्पादित वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्कमा ९.१ प्रतिशतको वृद्धि भएको छ ।

राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर

२६. २०६३ मंसिरमा राष्ट्रिय तलव तथा ज्यालादर सूचकांङ्क (२०६११६२ = १००) वार्षिक विन्दुगत आधारमा १०.२ प्रतिशतले बढेको छ । गत वर्षको यसै अवधिमा उक्त सूचकाङ्क ३.६ प्रतिशतले बढेको थियो । नेपालीहरू वैदेशिक रोजगारमा आकर्षित भई मजदूरको आपूर्तिमा कमी आएको कारण मजदूरहरूको ज्यालादरमा वृद्धि तथा सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको १० प्रतिशतले भत्ता थप गरिएबाट सूचकाङ्कमा यस्तो विस्तार आएको हो । समीक्षा अवधिमा तलव तथा ज्यालादर सूचकाङ्कमा क्रमशः ६.२ प्रतिशत र ११.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

; /sf/L ljQ l:ylt

सरकारी खर्च

२७. सरकारी वित्ततर्फ, नेपाल सरकारको नगद प्रवाहमा आधारित कुल खर्च चालु आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा ७.० प्रतिशतले वृद्धि भई २०६३ मंसिर मसान्तमा रू ३२ अर्ब ७५ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को सोही अवधिमा कुल सरकारी खर्च १२.८ प्रतिशतले बढेको थियो । चालु तथा पूँजीगत दुबै खर्चको वृद्धिदरमा कमी आएको कारण समीक्षा अवधिमा कुल सरकारी खर्च कम दरले बढेको हो ।

सरकारी राजस्व

२८. आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा नेपाल सरकारको कुल राजस्व १३.० प्रतिशतले वृद्धि भई २०६३ मंसिर मसान्तमा रू २६ अर्ब ७३ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा उक्त राजस्व ९.८ प्रतिशतले बढेको थियो । बढ्दो उपभोक्ता विश्वास, भन्सार दरमा गरिएको समायोजन, भन्सार मूल्याङ्कनमा सुधार तथा कर तिर्ने प्रविृत्ति (Tax compliance) मा सुधार आदि कारणले समीक्षा अवधिमा राजस्व परिचालनको वृद्धिदर उच्च रहेको हो .

२९. आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा नेपाल सरकारको कुल वैदेशिक अनुदान १७७.२ प्रतिशतको उल्लेखनीय दरले बढी २०६३ मंसिर मसान्तमा रू ७ अर्ब २३ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को सोही अवधिमा वैदेशिक अनुदान २५.४ प्रतिशतले घटेको थियो । वैदेशिक ऋण भने अघिल्लो वर्षको ७९.८ प्रतिशत वृद्धिको तुलनामा समीक्षा अवधिमा ५.७ प्रतिशतको न्यून दरले मात्र बढी २०६३ मंसिर मसान्तसम्ममा रू १ अर्ब ७८ करोड पुगेको छ ।

बजेट घाटा/बचत

३०. सरकारी खर्चको तुलनामा राजस्व परिचालन एवं वैदेशिक अनुदानमा भएको उल्लेखनीय वृद्धिको फलस्वरूप नेपाल सरकारको बजेट अघिल्लो वर्ष रू ३ अर्ब २२ करोडले घाटामा रहेको विपरीत समीक्षा अवधिमा रू ४ अर्ब २७ करोडले बचतमा रहेको छ ।

वैदेशिक व्यापार

३१. आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा कुल निर्यात ०.९ प्रतिशतले घटेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा कुल निर्यात १२.२ प्रतिशतले बढेको थियो । कुल निर्यातमा भारततर्फको निर्यात गत वर्ष २४.६ प्रतिशतले बढेको विपरीत समीक्षा अवधिमा ०.३ प्रतिशतले ह्रास भएको छ । त्यसैगरी अन्य मुलुकतर्फको निर्यात गत वर्ष ८.१ प्रतिशतले ह्रास भएकोमा यो वर्ष थप २.२ प्रतिशतले ह्रास भएको छ ।

३२. भारततर्फ मुख्यतया पोलिस्टर धागो, प्लाष्टिकका भाँडाकुँडा, गाइवस्तुका दाना, तामाको तार तथा डण्डी, जी.आई. पाइप, जुटका सामान, ब्याग र चाउचाउको निर्यातमा उल्लेख्य कमी आएको कारण त्यसतर्फको निर्यात घटेको हो भने विशेषगरी तयारी पोशाक, पस्मिना र ऊनी गलैंचाको निर्यातमा कमी आएको कारण अन्य मुलुकतर्फको निर्यात घटेको हो ।

तालिका ३ : भारततर्फको निर्यातमा ह्रास आएका केही वस्तुहरू

(पहिलो पाँच महिनासम्म)

(रू. करोडमा)

	२०६२/६३	२०६३/६४	ह्रास
पोलिस्टर धागो	१४७.७	९४.५	-५३.२
प्लाष्टिकका भाँडाकुँडा	४६.८	१६.४	-३०.४
गाइवस्तुका दाना	२४.६	५.२	-१९.४
तामाको तार तथा डण्डी	१६.०	२.७	-१३.३
जी.आई. पाइप	२०.३	९.३	-११.०
पशिमना	११.९	१.५	-१०.४
चाउचाउ	२२.३	१०.७	-११.६
जुटका सामान	११४.७	१०७.९	-६.७
ब्याग	३३.६	६.१	-२७.५
जम्मा	४३७.८	२५४.३	-१८३.५

३३. आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा कुल आयात ८.५ प्रतिशतले बढेको छ । गत वर्षको सोही अवधिमा कुल आयात २२.८ प्रतिशतले बढेको थियो । कुल आयातमध्ये भारतबाट भएको आयात अघिल्लो वर्ष ३३.१ प्रतिशतले बढेकोमा यस वर्ष ७.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने अन्य मुलुकबाट भएको आयात गत वर्ष ९.० प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा अवधिमा १०.० प्रतिशतले बढेको छ ।

३४. समीक्षा अवधिमा भारतबाट मुख्यतया पेट्रोलियम पदार्थ, सवारी साधन तथा पाटपूर्जा, धागो, हट रोल्ड शीट इन्क्वाइल र अन्य मेशिनेरी तथा पूर्जा एवं अन्य मुलुकबाट विशेषगरी कच्चा पाम तेल, कम्प्यूटर पार्टस्, रासायनिक मल, तामाको तार तथा डण्डी र कपडाको आयातमा वृद्धि भएको छ ।

zf]wgfGt/

३५. आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को प्रथम पाँच महिनासम्ममा रू. ५ अर्ब ६८ करोड शोधनान्तर बचत भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा रू. ५ अर्ब ७३ करोड शोधनान्तर बचत भएको थियो।

३६. समीक्षा अवधिमा चालू खाता अन्तर्गत पर्यटन आय ३.६ प्रतिशतले ह्रास भई रू. ३ अर्ब ८५ करोड रहेको छ भने विप्रेषण आय ९.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रू. ४० अर्ब २८ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा पर्यटन आय २३.४ प्रतिशतले ह्रास भएको थियो भने विप्रेषण आय ४२.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

३७. वित्तीय खाता अन्तर्गत समीक्षा अवधिमा रू. २ अर्ब ८९ करोड बराबर सरकारी ऋण आप्रवाह भएको छ भने रू. ३ अर्ब २३ करोड साँवा भुक्तानी भएको छ।

विदेशी विनिमय संचिति

३८. २०६३ असार मसान्तको तुलनामा २०६३ मंसिर मसान्तमा बैंकिङ्ग क्षेत्रको कुल विदेशी विनिमय संचिति ३.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रू. १ खर्ब ७१ अर्ब २७ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को सोही अवधिमा यस्तो संचिति ७.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। कुल विदेशी विनिमय संचितिमा परिवर्त्य विदेशी विनिमय संचिति ४.७ प्रतिशतले बढेको छ भने अपरिवर्त्य विदेशी विनिमय संचिति १२.३ प्रतिशतले घटेको छ। कुल संचितिमा परिवर्त्य संचितिको अंश २०६२ मंसिर मसान्तमा ९५.५ प्रतिशत रहेकोमा २०६३ मंसिर मसान्तमा ९५.३ प्रतिशत रहेको छ भने अपरिवर्त्य संचितिको अंश ४.५ प्रतिशतबाट बढेर ४.७ प्रतिशत रहन गएको छ। आर्थिक वर्ष २०६३/६४ को पहिलो पाँच महिनाको आयातलाई आधार मान्दा विदेशी विनिमय संचितिको विद्यमान स्तरले १०.८ महिनाको वस्तु आयात र ८.९ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहेकोले संचितिको स्तर सुविधाजनक रहेको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा पेट्रोलियम तथा सुनको मूल्य स्थिति तथा विनिमय दर प्रवृत्ति

३९. अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा पेट्रोलियम (Crude Oil Brent) को मूल्य २०६२ मंसिर मसान्तमा प्रति व्यारल अमेरिकी डलर ५९.८९ रहेकोमा २०६३ मंसिर मसान्तमा ४.५ प्रतिशतले बढी प्रति व्यारल अमेरिकी डलर ६२.५८ पुगेको छ। सुनको मूल्य भने २०६२ मंसिर मसान्तको तुलनामा २०६३ मंसिर मसान्तमा २३.२ प्रतिशतले बृद्धि भई प्रति आउन्स अमेरिकी डलर ५०६.२५ बाट अमेरिकी डलर ६२३.७५ पुगेको छ।

४०. २०६३ असार मसान्तको तुलनामा २०६३ मंसिर मसान्तमा नेपाली रूपैयाँ अमेरिकी डलरसँग ३.७१ प्रतिशतले अधिमूल्यन भएको छ। गत वर्षको सोही अवधिमा नेपाली रूपैयाँ अमेरिकी डलरसँग ४.६१ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको थियो। २०६२ मंसिर मसान्तमा अमेरिकी डलर एकको विनिमय दर रू.७३.७५ रहेको थियो भने २०६३ मंसिर मसान्तमा उक्त विनिमय दर रू.७१.४५ रहेको छ।